

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 5. jūlijā
(OR. en)

11485/23

LIMITE

COLAC 81
POLCOM 146
SERVICES 27
FDI 15

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 5. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 431 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES LĒMUMS par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 431 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 431 *final*

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 5.7.2023.
COM(2023) 431 final

2023/0257 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pievienotais priekšlikums ir juridisks instruments, ar ko atļauj parakstīt Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses (turpmāk "UPN"). Tas arī atļauj nolīguma daļu provizorisku piemērošanu.

Politiski UPN ar Čīles Republiku ("Čīle") ir nozīmīgs solis, lai stiprinātu Eiropas Savienības lomu Dienvidamerikā, pamatojoties uz kopējām vispārējām vērtībām, piemēram, demokrātiju un cilvēktiesībām. Tas paver ceļu plašākai politiskajai, reģionālajai un globālajai sadarbībai starp diviem līdzīgi domājošiem partneriem. UPN īstenošana dos praktiskus ieguvumus abām Pusēm, nodrošinot pamatu plašāku Eiropas Savienības politisko interešu veicināšanai.

Attiecības starp Eiropas Savienību ("ES") un Čīli pašlaik balstās uz Asociācijas nolīgumu (turpmāk "Asociācijas nolīgums") starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīli, no otras puses, kas stājās spēkā 2005. gada 1. martā (to provizoriski piemērojot no 2003. gada 1. februāra)¹.

Kopš pašreizējā asociācijas nolīguma parakstīšanas pirms 20 gadiem pasaule ir būtiski mainījusies. UPN sniedz atbildi uz šīm pārmaiņām un risina jaunas globālas problēmas. Asociācijas nolīguma atjaunināšana notiek laikā, kad Čīles un ES sabiedrība un ekonomika saskaras ar nepieredzētām globālām problēmām, ko izraisījis Krievijas iebrukums Ukrainā. Kara atskaņas, tostarp globālā inflācija, piegādes ķēdes traucējumi un enerģētikas krīze, ir atklājušas steidzamo nepieciešamību stiprināt savstarpēji izdevīgas saiknes ar galvenajiem līdzīgi domājošiem sabiedrotajiem, lai paātrinātu enerģētikas pārkārtošanu, stiprinātu stratēģiskās piegādes ķēdes un dažādotu piegādes avotus.

Eiropas Komisija 2006. gadā pieņēma stratēģiju „Globālā Eiropa”, modernizējot ES tirdzniecības politikas programmu un cenšoties panākt padziļinātus tirdzniecības nolīgumus. ES ir noslēgusi nolīgumus ar citām reģiona valstīm (Tirdzniecības nolīgums ar Kolumbiju, Ekvadoru un Peru, Asociācijas nolīgums ar Centrālameriku) un arī ar Kanādu, Japānu, Jaunzēlandi, Singapūru un Vjetnamu.

Čīle ir parakstījusi 26 BTN ar 64 valstīm, tostarp ar ASV (2004. gadā), Ķīnu (2006. gadā) un Japānu (2007. gadā). Čīle pievienojās arī Klusā okeāna valstu aliansei un Klusā okeāna valstu partnerībai (tagad Visaptverošais un progresīvais Klusā okeāna valstu partnerības nolīgums).

Iepriekš minētie starptautiskie nolīgumi lielākajā daļā jomu ievērojami pārsniedz spēkā esošā ES un Čīles Asociācijas nolīguma mērķus un piemērošanas jomu. Rezultātā abas Puses pauda interesi par Asociācijas nolīguma modernizāciju, lai turpinātu uzlabot savas politiskās un ekonomiskās attiecības un padziļinātu sadarbību un tirdzniecību.

Sanāksmē ES un CELAC samita ietvaros, kurš notika Santjago 2013. gada 26. un 27. janvārī, līderi no ES un Čīles vienojās izpētīt iespējas modernizēt Asociācijas nolīgumu, jo pagājuši 10 gadi kopš tā stāšanās spēkā. 2015. gada aprīlī ES un Čīles Asociācijas padomes sestās sanāksmes ietvaros tika apstiprināta kopīgas darba grupas ("grupa") izveide Asociācijas nolīguma modernizēšanai. Grupas mērķis bija izpētīt darbības jomu, novērtējot to, cik vērienīgi ir iespējamo sarunu mērķi nolīguma modernizēšanai visās jomās. Grupa izveidoja divas apakšgrupas, un viena no tām bija atbildīga par politikas un sadarbības jomu, bet otra —

¹ OVL 26, 31.1.2003.

par tirdzniecību. Apakšgrupas pabeidza darbu līdz ar ES un Čīles Asociācijas komitejas 14. sanākumi 2017. gada 31. janvārī.

Padome 2017. gada 13. novembrī pieņēma Lēmumu, ar ko Eiropas Komisiju un Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos pilnvaro sākt sarunas par modernizētu nolīgumu ar Čīli, lai aizstātu Asociācijas nolīgumu².

Sarunas oficiāli tika sāktas 2017. gada 16. novembrī. Sarunas tika risinātas, apspriežoties ar Padomes Latīņamerikas un Karību jūras reģiona jautājumu darba grupu. Attiecībā uz nolīguma daļām, kas saistītas ar tirdzniecību, notika apspriešanās ar Tirdzniecības politikas komiteju. Eiropas Parlaments tika informēts par sarunu rezultātu.

ES un Čīle sarunu pabeigšanu politiskā līmenī panāca 2022. gada 9. decembrī Briselē. Spēkā esošā ES un Čīles asociācijas nolīguma modernizācija ir saistīta ar diviem juridiskiem instrumentiem:

1. šim priekšlikumam pievienoto UPN, kas ietver a) politikas un sadarbības pīlāru un b) tirdzniecības un ieguldījumu pīlāru (iekļaujot ieguldījumu aizsardzības noteikumus), un
2. Pagaidu nolīgumu par tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Čīles Republiku ("PTN"), kas attiecas uz tirdzniecības un ieguldījumu liberalizāciju. PTN zaudēs spēku, kad stāsies spēkā UPN.

UPN ir iekļautas ES standarta klauzulas par cilvēktiesībām, Starptautisko Krimināltiesu (SKT), masu iznīcināšanas ieročiem (MII), kājnieku ieročiem un vieglajiem ieročiem (VIKI) un cīņu pret terorismu. Tajā aptverta arī sadarbība tādās jomās kā veselība, vide, klimata pārmaiņas, okeānu pārvaldība, enerģētika, nodokļi, izglītība un kultūra, darbaspēks, nodarbinātība un sociālie jautājumi, zinātne un tehnoloģija, kā arī transports. UPN tiek sīkāk izskatīti jautājumi saistībā ar tiesisko sadarbību, tiesiskumu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, organizēto noziedzību un korupciju. UPN tirdzniecības daļa paplašina divpusējās tirdzniecības esošā regulējuma piemērošanas jomu un pielāgo to jaunajām politiskajām un ekonomiskajām problēmām pasaulē, ES un Čīles partnerattiecību jaunajai realitātei un ES un Čīles nesen noslēgto tirdzniecības nolīgumu un veikto sarunu mērķu vērienīgumam.

Ar nolīgumu izveido institucionālu struktūru, ko veido Apvienotā padome, Apvienotā komiteja un apakškomitejas un citas struktūras, kuras sniegs palīdzību Apvienotajai padomei. Nolīgumā ir paredzēts mehānisms rīcībai gadījumā, kad kāda no Pusēm nepilda pienākumus, ko tā uzņēmusies saskaņā ar UPN.

Tiek ierosināts parakstīt un noslēgt PTN vienlaikus ar UPN. Kad PTN būs noslēgts, tas stāsies spēkā un būs spēkā līdz brīdim, kad stāsies spēkā UPN. Šis priekšlikums attiecas uz juridisko instrumentu, ar ko atļauj parakstīt UPN.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

UPN pilnībā atbilst vispārējam ES redzējumam par partnerību ar Latīņameriku un Karību jūras reģionu, kā izklāstīts 2019. gada 17. aprīlī pieņemtajā Kopīgajā paziņojumā Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei, Latīņamerikai un Karību jūras reģionam: spēku apvienošana kopīgai nākotnei. Tas atbilst arī ES Komisijas 2023. gada darba programmai (Spēcīgāka Eiropa pasaulē).

Turklāt UPN tirdzniecības un ieguldījumu daļa pilnībā atbilst 2015. gada oktobra stratēģijai "Tirdzniecība visiem", tirdzniecības un ieguldījumu politiku nostiprinot Eiropas un vispārējos

² JOIN/2017/019 final

standartos un vērtībās līdztekus galvenajām ekonomiskajām interesēm, lielāku uzmanību pievēršot ilgtspējīgai attīstībai, cilvēktiesībām, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas, patērētāju aizsardzībai un atbildīgai un taisnīgai tirdzniecībai.

UPN nodrošina modernizētu visaptverošu tiesisko regulējumu ES un Čīles attiecībām un aizstāj pašreizējo Asociācijas nolīgumu, tostarp visus turpmākos tā institucionālo struktūru lēmumus, izņemot Vīna un stipro alkoholisko dzērienu nolīgumus (kas iepriekš bija pievienoti Asociācijas nolīgumam). Gadu gaitā ES un Čīle ir noslēgušas vairākus divpusējus nozaru nolīgumus, tostarp Nolīgumu par vīnu tirdzniecību un Nolīgumu par stipro alkoholisko dzērienu un aromatizēto dzērienu tirdzniecību (turpmāk “Vīna un stipro alkoholisko dzērienu nolīgumi”) par vīnu un stipro alkoholisko dzērienu nosaukumu savstarpēju atzīšanu un aizsardzību, abi nolīgumi ir parakstīti Briselē. Vīnu un stipro alkoholisko dzērienu nolīgumi, kas iepriekš bija pievienoti Asociācijas nolīgumam³, tiek iekļauti UPN.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

UPN pilnībā atbilst ES politikas nostādņēm, un tas neprasīs ES grozīt tās noteikumus, regulējumu vai standartus nevienā regulētā jomā, piemēram, tehniskos noteikumus un produktu standartus, sanitāros vai fitosanitāros noteikumus, noteikumus par pārtiku un nekaitīgumu, veselības un drošības standartus, noteikumus par ĢMO, vides aizsardzību vai patērētāju aizsardzību.

UPN īstenošana palīdzēs ES sasniegt zaļā kursa mērķrādītājus, tā veicinās taisnīgu un iekļaujošu zaļo un digitālo pārkārtošanos, tostarp sekmējot stratēģijas “Global Gateway” īstenošanu, jo tajā ir ietverta nodaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību, kas sasaista UPN ar ES vispārējiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem un konkrētiem mērķiem darba, vides un klimata pārmaiņu jomā.

Turklāt UPN un PTN ir pievienots Kopīgs paziņojums par tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības noteikumiem, kurā paredzēts, ka puses, stājoties spēkā PTN, uzsāks formālu pārskatīšanas procesu attiecībā uz tā tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības aspektiem, lai apsvērtu nepieciešamību iekļaut attiecīgi papildu noteikumus, kurus kāda puse varētu uzskatīt par nozīmīgiem konkrētajā brīdī, tostarp pušu attiecīgo iekšzemes politikas attīstības tendenču un to jaunākās starptautisko nolīgumu prakses kontekstā. Šādi papildu noteikumi jo īpaši var būt saistīti ar Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļas izpildes mehānisma turpmāku uzlabošanu, tostarp iespēju piemērot atbilstības fāzi un pienācīgus pretpasākumus kā galējo līdzekli. Neskarot pārskatīšanas rezultātus, Puses apsvērs arī iespēju kā būtisku nolīguma elementu vēlāk iekļaut Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām.

Turklāt UPN pilnībā aizsargā sabiedriskos pakalpojumus un nodrošina, ka UPN pilnībā saglabā valdību tiesības reglamentēt sabiedrības interesēs un ka šīs tiesības ir būtisks nolīguma pamatprincips.

Sadarbība pētniecības un inovācijas jomā ir saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Čīles Republiku par zinātnisku un tehnoloģisku sadarbību, kas parakstīts 2002. gada septembrī un stājās spēkā 2007. gada janvārī.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Materiālais juridiskais pamats

³ Nolīgumi tika grozīti 2005., 2006., 2009. un pēdējo reizi 2022. gadā (OV C 287/19, 2022. gada 28. jūlijs).

Lēmuma, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 5. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no UPN mērķa un satura. Atbilstīgi judikatūrai, ja no ES tiesību akta pārbaudes izriet, ka tam ir divi mērķi vai tas satur divus komponentus, un ja vienu no mērķiem vai komponentiem var identificēt kā galveno vai dominējošo mērķi vai komponentu, bet otru – kā mazāk svarīgu, attiecīgais tiesību akts ir jābalsta uz vienu juridisko pamatu, proti, uz to, kas atbilst galvenajam vai dominējošajam mērķim vai komponentam.

Savukārt izņēmuma kārtā, ja tiek konstatēts, ka tiesību aktam vienlaikus ir vairāki mērķi vai vairāki komponenti, kas ir nesaraujami saistīti un kam attiecībā pret citiem nav papildinoša rakstura, kā rezultātā ir piemērojamas dažādas Līguma normas, tiesību akts ir pamatojams uz dažādajiem atbilstošajiem juridiskajiem pamatiem (šajā nozīmē sk. šādus spriedumus: 2006. gada 10. janvāra spriedums, Komisija/Parlaments un Padome, C-178/03, EU:C:2006:4, 42. un 43. punkts; 2014. gada 11. jūnija spriedums, Komisija/Padome, C-377/12, EU:C:2014:1903, 34. punkts; 2016. gada 14. jūnija spriedums, Parlaments/Padome, C-263/14, EU:C:2016:435, 44. punkts un 2018. gada 4. septembra spriedums, Komisija/Padome (Kazahstāna), C-244/17, ECLI:EU:C:2018:662, 40. punkts).

Šajā konkrētajā gadījumā UPN ir divi galvenie mērķi un divi galvenie komponenti, kas ietilpst kopējās tirdzniecības politikas, transporta, kā arī ekonomiskās, finansiālās un tehniskās sadarbības ar trešām valstīm tvērumā. Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam tādēļ vajadzētu būt Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 91. pantam, 100. panta 2. punktam, 207. un 212. pantam⁴.

Procesuālais juridiskais pamats

LESD 218. panta 5. punktā noteikts, ka Padome pieņem lēmumu, ar kuru atļauj parakstīt nolīgumu un vajadzības gadījumā – to provizoriski piemērot līdz brīdim, kad tas stājas spēkā.

LESD 218. panta 8. punktā ir noteikts, ka Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, izņemot gadījumus, kas minēti LESD 218. panta 8. punkta otrajā daļā – tad Padomei ir jāpieņem vienprātīgs lēmums. Ņemot vērā to, ka galvenie nolīguma komponenti ir tirdzniecības politika, transports un ekonomiskā, finansiālā un tehniskā sadarbība ar trešām valstīm, šajā konkrētajā gadījumā ir jābalso ar kvalificētu balsu vairākumu.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Padome 2017. gada 13. novembrī pieņēma Lēmumu, ar ko Eiropas Komisiju un Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos pilnvaro sākt sarunas par modernizētu nolīgumu ar Čīli, lai aizstātu Asociācijas nolīgumu.

Tās UPN daļas, kas ir ES un dalībvalstu dalītā kompetencē, aptver politikas jomas un elementus, kuri ir saistīti ar ārējo darbību Savienības līmenī. Politikas jomās, kurās Savienības līmenī ir veiktas reglamentējošas darbības, ir neizbēgami, ka attiecīgo ārējo kompetenci īsteno Savienība (LESD 3. panta 2. punkts). Turklāt, lai panāktu jēgpilnu sadarbību un ieņemtu stingrāku nostāju sarunās ar Čīli, tika atzīts, ka rīcība Savienības līmenī bija vēlamāka par rīcību atsevišķu dalībvalstu līmenī. Tādēļ rīcība Savienības līmenī tika uzskatīta par efektīvāku nekā rīcība valsts līmenī.

• Proporcionalitāte

Šī iniciatīva tieši tiecas sasniegt Savienības ārējās darbības mērķus un palīdz īstenot politisko prioritāti “ES kā spēcīgāka dalībiece pasaules norisēs”. Tā atbilst ES globālās stratēģijas ievirzēm sadarboties ar citām valstīm un atbildīgā veidā pārveidot mūsu ārējās partnerības, lai

⁴ Čīle nesaņem oficiālo attīstības palīdzību saskaņā ar kritērijiem, ko noteikusi ESAO Attīstības palīdzības komiteja 2022. un 2023. gadam.

sasniegtu ES ārējās prioritātes. Tā palīdz sasniegt ES mērķus attiecībā uz tirdzniecību un ekonomisko un tehnisko sadarbību ar trešām valstīm.

Sarunas ar Čīli par UPN notika saskaņā ar Padomes izstrādātajām sarunu norādēm. Sarunu iznākums nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu sarunu norādēs izklāstītos politikas mērķus.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar LESD 218. panta 5. punktu, kurā noteikts, ka Padome pieņem lēmumu, ar kuru atļauj parakstīt nolīgumu un vajadzības gadījumā – to provizoriski piemērot līdz brīdim, kad tas stājas spēkā. Nav cita juridiska instrumenta, ko varētu izmantot šā priekšlikuma mērķa sasniegšanai.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Komisija pasūtīja “ES un Čīles asociācijas nolīguma tirdzniecības pīlāra ekonomiskās ietekmes novērtējumu”, un 2012. gada martā tas tika pabeigts. Meklējot nolīguma modernizēšanas iespējas, Komisija pasūtīja “*Ex ante* pētījumu par iespējamu ES un Čīles asociācijas nolīguma modernizāciju”, un 2017. gada februārī tas tika pabeigts.

Šie novērtējumi parādīja, ka, lai gan esošā tirdzniecības pīlāra tvērums savulaik bija visaptverošs, pastāvēja iespēja vēl vairāk uzlabot noteikumus un panākt turpmāku piekļuvi tirgum. Tika arī secināts, ka Asociācijas nolīgumu nepieciešams atjaunināt, ņemot vērā globālās tirdzniecības situācijas attīstību.

Turklāt Komisija pasūtīja “Ilgspējas ietekmes novērtējumu, atbalstot sarunas par Asociācijas nolīguma ar Čīli tirdzniecības daļas modernizēšanu”, un 2019. gada maijā tas tika pabeigts.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Ārējo pētījumu veicēji organizēja vairākas konsultācijas un informatīvus pasākumus, tostarp īpašas tīmekļa vietnes ar dokumentiem un darbībām, kas saistītas ar pētījumiem, ieinteresēto personu tiešsaistes aptaujas un individuālas intervijas.

Ietekmes novērtējuma ietvaros Tirdzniecības ĢD par modernizāciju apspriedās ar ieinteresētajām personām, tostarp uzņēmumiem, pilsoniskās sabiedrības ieinteresētajām personām, NVO, arodbiedrībām, kā arī arodasociācijām, tirdzniecības palātām un citiem privāto interešu pārstāvjiem. Šīs apspriešanās ar ieinteresētajām personām ietvēra dažādus apspriešanas pasākumus, tostarp atklātu sabiedrisko apspriešanu tiešsaistē.

Šie ārējie pētījumi un apspriešanās saistībā ar sagatavošanos sniedza Komisijai rezultātus, kas bija ļoti noderīgi sarunās par UPN nolīgumu.

Sarunu laikā tika organizētas arī sanāksmes, lai informētu pilsoniskās sabiedrības organizācijas par sarunu gaitu un apmainītos viedokļiem par modernizāciju.

Sarunas par šā nolīguma politiskajiem un sadarbības aspektiem notika, apspriežoties ar Padomes Latīņamerikas un Karību jūras reģiona jautājumu darba grupu, un par šā nolīguma tirdzniecības aspektiem apspriežoties ar Tirdzniecības politikas komiteju, kas ir īpašā komiteja, kuru Padome iecēlusi saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu. Eiropas Parlaments un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja regulāri tika informēti ar Starptautiskās tirdzniecības komitejas (*INTA*), jo īpaši tās Čīles uzraudzības grupas un Ārlietu komitejas, starpniecību. Sarunu gaitā formulētais nolīguma teksts visā procesa gaitā tika sūtīts abām komitejām.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

“*Ex post* novērtējumu par ES un Čīles brīvās tirdzniecības nolīguma īstenošanu” veica ārējais līgumslēdzējs “ITAQA SARL”.

“*Ex ante* pētījumu par iespējamu ES un Čīles asociācijas nolīguma modernizāciju” veica ārējais darbuņēmējs “Ecorys-Case”.

“Ilgtspējas ietekmes novērtējumu (IIN), atbalstot sarunas par asociācijas nolīguma ar Čīli tirdzniecības pilāra modernizāciju” veica ārējais darbuņēmējs “BKP Development Research & Consulting”⁵.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikumu pamatoja 2017. gada maijā publicētais ietekmes novērtējums⁶, par kuru tika saņemts pozitīvs atzinums (SWD/2017/0173 final).

Ietekmes novērtējumā tika secināts, ka visaptverošas sarunas sniegtu pozitīvus ieguvumus gan ES, gan Čīlei. Šādi ieguvumi ietver IKP pieaugumu, labklājību un eksportu, nodarbinātību, algas (gan mazāk kvalificētiem, gan kvalificētiem darbiniekiem), konkurētspēju un gan ES, gan Čīles labāku pozīciju salīdzinājumā ar citiem konkurentiem pasaulē. Ilgtspējīgas attīstības noteikumu iekļaušana arī pozitīvi ietekmētu cilvēktiesību veicināšanu un ievērošanu, kā arī Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) darba pamatstandartu efektīvu īstenošanu.

Turklāt ilgtspējas ietekmes novērtējumā (IIN), kas tika veikts sarunu laikā, ir sniegts visaptverošs novērtējums par iespējamo ekonomisko, sociālo un vides ietekmi, ko ES un Čīlē radītu tirdzniecības liberalizācija saskaņā ar UPN. IIN arī analizēta modernizācijas iespējamā ietekme uz cilvēktiesībām un ražošanas, lauksaimniecības un pakalpojumu nozarēm.

ES un Čīle ir panākušas vērienīgu nolīgumu, kas saskan ar jaunākajiem tirdzniecības nolīgumiem, piemēram, *CETA*, ar Japānu un Jaunzēlandi. Nolīgums pavērs jaunas iespējas tirdzniecībai un ieguldījumiem abos tirgos un atbalstīs nodarbinātību ES.

UPN cita starpā atceļ lielāko daļu muitas nodokļu, paplašinās piekļuvi publiskajiem līgumiem, atvērš pakalpojumu tirgu, piedāvās paredzamus nosacījumus ieguldītājiem un palīdzēs novērst ES inovāciju un tradicionālo produktu nelikumīgu kopēšanu. UPN ir iekļautas arī visas garantijas, lai nodrošinātu, ka ekonomiskais ieguvums nerodas uz pamattiesību, sociālo standartu, valdību tiesību reglamentēt, vides aizsardzības vai patērētāju veselības un drošības rēķina.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

REFIT procedūras uz UPN neattiecas. Tomēr tajā ir ietverts satvars vienkāršotām tirdzniecības un ieguldījumu procedūrām, samazinātas eksporta un ar ieguldījumiem saistītās izmaksas, un tādējādi tas palielinās tirdzniecības un ieguldījumu iespējas maziem un vidējiem uzņēmumiem. Daži paredzamie ieguvumi ir lielāka pārredzamība, mazāk apgrūtināši tehniskie noteikumi, atbilstības prasības, muitas procedūras un izcelsmes noteikumi, intelektuālā īpašuma tiesību un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu labāka aizsardzība, ieguldījumu aizsardzība, labāka piekļuve iepirkuma procedūrām konkursos, kā arī īpaša nodaļa, kas ļauj MVU maksimāli palielināt ieguvumus no nolīguma.

⁵ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/sustainability-impact-assessments_en#chile

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017SC0173>

- **Pamattiesības**

Priekšlikums neietekmē pamattiesību aizsardzību Savienībā.

4. **IETEKME UZ BUDŽETU**

Modernizētā nolīguma tirdzniecības daļai būs neliela negatīva ietekme uz ES budžetu, jo tarifu liberalizācijas dēļ tiks atcelti muitas nodokļi. Ir paredzama netieša pozitīva ietekme resursu pieauguma ziņā saistībā ar pievienotās vērtības nodokli un nacionālo kopienākumu.

5. **CITI ELEMENTI**

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

UPN ir iekļauti institucionāli noteikumi, ar ko izveido kopīgas struktūras, lai pastāvīgi uzraudzītu nolīguma īstenošanu, darbību un ietekmi.

UPN institucionālo struktūru veido Apvienotā padome, Apvienotā komiteja un apakškomitejas, kā arī citas struktūras. Apvienotā komiteja palīdzēs Apvienotajai padomei pildīt tās funkcijas un uzraudzīs visu apakškomiteju un citu saskaņā ar UPN izveidoto struktūru darbu. Apspriežot tirdzniecības un ieguldījumu jautājumus, Apvienotā padome un Apvienotā komiteja tiekas tirdzniecības jautājumu sastāvā. PTN Tirdzniecības un ieguldījumu daļas institucionālajos noteikumos ir noteiktas Apvienotās padomes un Apvienotās komitejas, kas darbojas tirdzniecības jautājumu sastāvā, īpašas funkcijas un uzdevumi.

Atbilstoši PTN politiskajai daļai ar nolīgumu tiek izveidota Attīstības un starptautiskās sadarbības apakškomiteja, un atbilstoši ar PTN Tirdzniecības un ieguldījumu daļai tiek izveidotas vairākas ar tirdzniecību un ieguldījumiem saistītas apakškomitejas. Apvienotā padome vai Apvienotā komiteja var izveidot citas apakškomitejas vai citas struktūras konkrētu uzdevumu vai jautājumu risināšanai.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

UPN paplašina esošā divpusējā regulējuma piemērošanas jomu un pielāgo to jaunajām politiskajām un ekonomiskajām problēmām pasaulē, ES un Čīles partnerattiecību jaunajai realitātei un to nesēn noslēgto nolīgumu un veikto sarunu mērķu vērienīgumam, kurās iesaistītas ES un Čīle.

Ar UPN tiek izveidots saskaņots, visaptverošs un atjaunināts juridiski saistošs satvars ES attiecībām ar Čīli. Ar to apņemas izveidot spēcīgāku partnerību, stiprināt politisko dialogu un padziļināt un uzlabot sadarbību savstarpēju interešu jautājumos. Vienlaikus UPN sekmēs tirdzniecību un ieguldījumus, veicinot ekonomisko un tirdzniecības attiecību paplašināšanos un diversifikāciju.

UPN ir iekļauts arī pilsoniskās sabiedrības konsultāciju mehānisms, kas attiecināts uz visu nolīgumu, lai abu pušu pilsoniskā sabiedrība varētu tikt uzklausīta par visiem nolīguma noteikumiem.

UPN sastāv no četrām daļām. Nolīguma mērķi un vispārīgie principi ir izklāstīti I daļā (Vispārīgie principi un mērķi). Demokrātijas principu, cilvēktiesību un pamatbrīvību un tiesiskuma principa ievērošana, kā arī masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas klauzula ir būtiski nolīguma elementi.

II daļā (Politiskais dialogs un sadarbība) ES un Čīle apņemas padziļināt dialogu un sadarboties turpmāk minētajās jomās.

- Politiskais dialogs, ārpolitika, starptautiskais miers un drošība, pārvaldība un cilvēktiesības
- Tieslietas, brīvība un drošība
- Ilgtspējīga attīstība
- Partnerība ekonomikas, sociālajā un kultūras jomā
- Citas jomas (makroekonomikas politika, nodokļu jautājumi, patērētāju politika, sabiedrības veselība, sports un fiziskā aktivitāte)
- Valsts un civildienesta modernizācija, decentralizācija, reģionālā politika un iestāžu sadarbība

Uzsvars tiek likts uz plašu svarīgu jautājumu loku, tostarp vides aizsardzību, klimata pārmaiņām, ilgtspējīgu enerģiju, okeānu pārvaldību, tiesiskumu, cilvēktiesībām un sieviešu tiesībām, atbildīgu uzņēmējdarbību, darba tiesībām un katastrofu riska mazināšanu. II daļas noteikumi ļaus īstenot saskaņotāku un vienotāku rīcību tādās jaunās jomās kā sabiedrības veselība, valsts modernizācija, migrācijas plūsmu pārvaldība, MII neizplatīšana, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana vai terorisma finansēšana un kibernetizācija.

Tas veidos spēcīgāku partnerību pasaules līmenī, piemēram, attiecībā uz programmu 2030. gadam, rīcību pret klimata pārmaiņām, okeānu pārvaldību un globālās demokrātiskās pārvaldības un cilvēktiesību, starptautiskās migrācijas, miera un drošības jautājumiem.

II daļā ir ietverti arī noteikumi, lai padziļinātu dialogu un sadarbību korupcijas apkarošanas jautājumos. Nolīgumam ir pievienots protokols, kurā iekļauti noteikumi korupcijas apkarošanai un novēršanai tirdzniecībā un ieguldījumos.

Šā protokola noteikumu mērķi ir novērst korupciju tirdzniecībā un ieguldījumos, izmantojot dažādus pasākumus, jo īpaši veicinot integritāti privātajā un publiskajā sektorā, uzlabojot iekšējo kontroli, ārējo revīziju un finanšu pārskatus, kā arī stiprināt cīņu pret korupciju, ko jau īsteno ar starptautiskām konvencijām, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvenciju (*UNCAC*).

Šajā sakarā Puses atkārtoti apliecina savu apņemšanos noteikt, ka valdības amatpersonu īstenošana korupcija ir noziedzīgs nodarījums, un apsvērt iespēju noteikt, ka arī attiecībā uz uzņēmumiem korupcija ir noziedzīgs nodarījums. Abas puses ir vienojušās par konkrētām jomām, lai cīnītos pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Protokols arī veicina pilsoniskās sabiedrības aktīvu līdzdalību korupcijas novēršanā un apkarošanā. Tajā ir paredzēts arī konsultāciju mehānisms, ja rodas domstarpības par pretkorupcijas noteikumu interpretāciju vai īstenošanu.

III daļā (Tirdzniecība un ar tirdzniecību saistīti jautājumi) galvenais ES un Čīles politikas mērķis ir pielāgot asociācijas nolīgumu jaunajai realitātei un izveidot jaunu satvaru divpusējām tirdzniecības un ieguldījumu attiecībām saskaņā ar jaunāko tirdzniecības nolīgumu paaudzi, ko noslēgusi vai apspriež attiecīgi Čīle vai ES.

Saskaņā ar mērķiem, kas noteikti sarunu norādēs, UPN III daļa piedāvās turpmāk minētos ieguvumus.

- Uzlabota piekļuve tirgum lauksaimniecības un zivsaimniecības eksportam un uzlaboti noteikumi
- Vienkāršoti izcelsmes noteikumi
- Modernizētas un vienkāršotas robežprocedūras

- Godīga tirdzniecība un darījumu noteikumi
- Ilgtspējas nodrošināšana
- Pievēršanās mazo uzņēmumu vajadzībām
- Iespējas pakalpojumu sniedzējiem un digitālās tirdzniecības noteikumi
- Ieguldījumu veicināšana
- Piekļuve Čīles publiskajiem konkursiem
- Labāk aizsargātas inovācijas un radošie darbi
- Drošas un ilgtspējīgas tirdzniecības ar lauksaimniecības pārtikas produktiem nodrošināšana
- Tādu nediskriminējošu tehnisko noteikumu, standartu un atbilstības novērtēšanas procedūru nodrošināšana, kas nerada nevajadzīgus šķēršļus tirdzniecībai
- Pārredzamība un laba regulatīvā prakse
- Mūsdienīgas strīdu izšķiršanas procedūras

IV daļā (Vispārējā institucionālā struktūra) ir ietverti vispārīgie, institucionālie un nobeiguma noteikumi. Ar nolīgumu izveido institucionālo struktūru, ko veido Apvienotā padome, Apvienotā komiteja un vairākas apakškomitejas. Tajā ir noteiktas struktūras, lai iesaistītos dialogos ar pilsonisko sabiedrību. Ar to ievieš procedūru rīcībai gadījumos, kad kāda Puse nepilda savas savus pienākumus saskaņā ar nolīgumu.

Nolīgumā ir paredzēta iespēja provizoriski piemērot nolīgumu pilnībā vai tā daļas. Tas ir noslēgts uz nenoteiktu laiku un aizstāj Asociācijas nolīgumu un Pagaidu nolīgumu par tirdzniecību.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu, 100. panta 2. punktu, 207. pantu un 212. pantu saistībā ar tā 218. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Padome 2017. gada novembrī pilnvaroja Eiropas Komisiju un Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos sākt sarunas ar Čīli par modernizētu asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses.
- (2) 2022. gada decembrī galvenie sarunu vedēji sekmīgi pabeidza sarunas par Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses (“nolīgums”).
- (3) Tādēļ nolīgums būtu jāparaksta Savienības vārdā, ņemot vērā tā noslēgšanu vēlāk.
- (4) Ņemot vērā to, ka šis nolīgums ir jāpieņem pirms tā stāšanās spēkā pēc tam, kad dalībvalstis to ratificējušas, konkrēti nolīguma noteikumi būtu jāpieņem provizoriski.
- (5) Saskaņā ar nolīguma 41.10. pantu nolīgums Savienībā nepiešķir tiesības vai neuzliek pienākumus personām, izņemot tiesības un pienākumus, kurus Puses ir noteikušas saskaņā ar starptautiskajām publiskajām tiesībām.
- (6) Nolīgumam ir pievienots Kopīgs paziņojums par tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības noteikumiem, kas ietverts Uzlabotajā pamat nolīgumā starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses (“Kopīgais paziņojums”),

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Ar šo Eiropas Savienības vārdā tiek apstiprināta nolīguma parakstīšana, ņemot vērā nolīguma noslēgšanu.
2. Ar šo Savienības vārdā tiek apstiprināts nolīgumam pievienotais Kopīgais paziņojums.
3. Nolīguma un Kopīgā paziņojuma teksti ir pievienoti šim lēmumam.

2. pants

Ar šo Komisija tiek pilnvarota norīkot personu vai personas, kas ir tiesīgas Savienības vārdā parakstīt nolīgumu un apstiprināt tam pievienoto Kopīgo paziņojumu, ņemot vērā nolīguma noslēgšanu vēlāk.

3. pants

1. Saskaņā ar nolīguma 41.5. pantu un ņemot vērā tajā noteiktos paziņojumus, līdz tā spēkā stāšanās dienai starp Savienību un Čīles Republiku provizoriski piemēro šādas nolīguma daļas:

- 1. nodaļu
- 2. nodaļu
- 3. nodaļu — izņemot 3.4. pantu (konsulārā aizsardzība)
- 4. nodaļu
- 5. nodaļu
- 6. nodaļu — izņemot 6.2. pantu (nodokļu jautājumi)
- 7. nodaļu
- 40. nodaļu
- 41. nodaļu

2. Dienu, no kuras iepriekš minētās nolīguma daļas piemēro provizoriski, Padomes Ģenerālsekretariāts publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*